

NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres ref:
Vår ref: 2024/77143
Dato: 24.05.2024
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

UTTALE TIL DETALJPLAN FOR REHABILITERING AV DAM BOTSVATN – BYKLE KOMMUNE SAK. NR. 202013798

Vi viser til høring og offentlig ettersyn av detaljplan for rehabilitering av dam ved Botsvatn, mottatt den 05.04.2024, ref. deres saks nr. 202013798.

Formålet med planen er at dam Botsvatn skal ombygges for å tilfredsstillere krav i gjeldende damsikkerhetsforskrift. Dammen ligger i Bykle kommune i Agder fylke og er en steinfyllingsdam med sentral morenetetning med tilhørende flomløp i betong.

Mattilsynet er sektormyndighet for områdene planter, fisk, dyr, mat og drikkevann. Vår oppgave i sammenheng med plan- og byggesaker er å ivareta nasjonale og regionale bestemmelser relatert til våre forvaltningsområder. I tilknytning til denne høringen er drikkevann og plante-helse særlig relevante tema.

Mattilsynets uttale til detaljplanen

Bakgrunn for saken

Fra detaljplan for miljø og landskap, datert 19.02.2024 om ombygging av dam Botsvatn

2.2.4 Påvirkning og avbøtende tiltak. «Tiltaket vurderes ikke å gi negativ effekt på viktige naturverdier. Områdene som huser viktig biologisk mangfold, ligger utenfor arealene der det er planlagt tiltak. Etter anleggsfasen vurderes driftsfasen som lite problematisk for omkringliggende naturverdier. Det bør likevel gjennomføres enkle tiltak for å begrense støvflukt, som en føre-var tilnærming.»

2.5 Plan- og bygningsloven. «Mesteparten av tiltaksområdet er i et område som er avsatt som Landbruks-, Natur- og Friluftsområde (LNF) i kommuneplanens arealdel fra 2019. Søknad om dispensasjon fra kommunens arealplan vil være basert på endelig detaljplan, og sendes til Bykle kommune.»

3.2 Mål for istandsetting. «Målet for istandsettingen av vegetasjonsskledde eller naturlige arealer, er å få en vegetasjonssammensetning som over tid er mest mulig lik de tilgrensende arealene. Dette vil skje ved hjelp av økologisk revegetering, med andre ord ved at eksisterende jordmasser legges tilbake på toppen av arrondert terreng. Her må man ta høyde for at vegetasjonsetableringen kan ta noe tid.»

Drikkevann

Mattilsynet forvalter drikkevannsforskriften (forskrift om vannforsyning og drikkevann FOR-2016-12-22-1868). Vårt ansvarsområde i forhold til planarbeid er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne.

Generelt må en føre-var tilnærming legges til grunn for beskyttelse av drikkevannskilder, på kort og lang sikt.

Mattilsynets innspill til planene knyttet til drikkevannshensyn:

Mattilsynet er ikke kjent med forhold som tilsier at ombyggingen av dam Botsvatn kan medføre konflikt med nåværende eller planlagt framtidige kommunale vannforsyningssystem. Vi kan ikke se at det er omtalt i plandokumentene.

Det fremgår ikke av informasjonen om det er registrert private vannforsyninger i planområdet. Mattilsynet har ingen fullstendig oversikt over private vannforsyningssystem. Privat vannforsyning kan benytte overflatevann eller grunnvannsbrønner som råvannkilde. En eller flere husstader kan være knyttet til disse vannforsyningssystemene.

Aktuelle kilder til forurensning kan være avrenning av organisk innhold etter fjerning av vegetasjon/skog, partikulært materiale etter sprengningsarbeider, nitrogen fra sprengstoffrester og uhellspill av drivstoff og oljeprodukter fra anleggsmaskiner. I tillegg kan forekomst av sulfidholdige bergarter i anleggsområdet være en problemstilling. Disse forurensningsfaktorene vil ha ulik negativ effekt på råvannskvaliteten både på kort og noe lengre sikt.

Dersom det er avrenning fra planområdet til kilder med privat vannforsyning, vil vannkvaliteten i kildene kunne bli negativt påvirket av tiltak innen planområdet. Det vil derfor være viktig å kartlegge og vurdere mulige uheldige konsekvenser for private vannforsyninger som ligger i nærheten av planområdet.

I det videre arbeidet må dere kartlegge om vannforsyning til eksisterende boliger eller fritidsboliger kan bli berørt i forbindelse utbedring av dam Botsvatn. Dere må sørge for å beskytte disse mot negativ påvirkning i videre planarbeid, både med hensyn til forurensningsfare og med hensyn til leveringssikkerhet/vannkapasitet.

Plantehelse

I tilknytning til plantehelse er Mattilsynets ansvarsområde å forhindre spredning av planteskadegjørere som kan ha alvorlige samfunnsøkonomiske konsekvenser (jf. Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere - FOR-2000-12-01-1333 (Forskrift om plantehelse).

Dette gjelder først og fremst planteskadegjørere i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere samt fare for spredning av floghavre som er regulert i forskrift om floghavre.

Mattilsynets innspill til planene knyttet til plantehelse:

Alle som er ansvarlig for eller utfører bygge- og anleggsvirksomhet, har ansvar for å hindre at alvorlige planteskadegjørere spres. Uønsket spredning av planteskadegjørere kan skje både med jordmasser som flyttes og med maskiner med rester av jord, frø og planter. Faren for spredning er størst fra områder med tidligere eller nåværende dyrka mark.

I detaljplanen for miljø og landskap står «Målet for istandsettingen av vegetasjonskledd eller naturlige arealer, er å få en vegetasjonssammensetning som over tid er mest mulig lik de tilgrensende arealene. Dette vil skje ved hjelp av økologisk revegetering, med andre ord ved at eksisterende jordmasser legges tilbake på toppen av arrondert terreng. Her må man ta høyde for at vegetasjonsetableringen kan ta noe tid.»

Det er viktig at planteskadegjørere tas hensyn til under massehåndtering i videre planarbeid. Berørte områder må utredes og det må eventuelt fastsettes bestemmelser for reingjøring av maskiner som benyttes i anleggsfasen og for flytting av jordmasser som påvises å inneholde planteskadegjørere.

Informasjon om denne tematikken i denne lenken:

[Risiko for spredning av planteskadegjørere og floghavre i forbindelse med anleggsarbeid | Mattilsynet](#)

Konklusjon:

I den videre planprosessen bør det kartlegges om anleggsfasen kan påføre private vannforsyninger forurensende stoffer og vurdere tiltak for å forhindre forurensning.

Planteskadegjørere og floghavre bør omtales i forbindelse med massehåndtering i videre planarbeid for å hindre spredning.

Med hilsen

Nina Merete Vehus

Avdelingssjef
Mattilsynet Avdeling Agder

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*